

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1271

Vragen van de leden **Van Duijvenvoorde** en **Dekker** (beiden FVD) aan de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *de handelsdeal tussen de EU en India* (ingezonden 9 februari 2026).

Antwoord van Minister **Sjoerdsma** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 10 maart 2026).

Vraag 1

Kunt u bevestigen welke categorieën Indiase burgers onder het Europese Unie (EU)-India handels- en mobiliteitsakkoord in aanmerking komen voor toegang tot Nederland en andere EU-lidstaten? Kunt u dit uitsplitsen naar studenten, arbeidsmigranten, zelfstandigen en gezinsleden?

Antwoord 1

De definitieve tekst van de EU-India handelsovereenkomst is momenteel nog niet publiekelijk beschikbaar. Zodra de Europese Commissie het definitieve onderhandelingsresultaat ter besluitvorming aan de EU-lidstaten in de Raad voorlegt zult u, zoals bij alle handelsovereenkomsten, een beschrijving van de inhoud met bijbehorende kabinetsappreciatie van de overeenkomst ontvangen.

Wel kan worden opgemerkt dat het gebruikelijk is dat de EU in haar handelsovereenkomsten met derde landen afspraken maakt over handel in diensten. Onderdeel daarvan zijn afspraken over personen die een dienst in de andere verdragspartij willen leveren door fysieke aanwezigheid in die andere verdragspartij, de zogenaamde «mode-4» afspraken. Deze dienstverleners komen enkel en alleen tijdelijk naar de andere verdragspartij om hun dienst aan een eindverbruiker of consument te leveren, waarbij zij ofwel bij een werkgever in het thuisland in dienst blijven ofwel als in het thuisland gevestigde zelfstandige opereren. Het is dus niet zo dat deze personen permanent de arbeidsmarkt van de andere verdragspartij betreden of zich permanent in het andere land vestigen. Mode-4 afspraken gelden uitsluitend voor sectoren die onder de reikwijdte van de handelsovereenkomst vallen en voor bepaalde categorieën hooggekwalificeerde dienstverleners, zoals zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden, dienstverleners op contractbasis, zelfstandigen en personen die op tijdelijke basis naar een buitenlandse vestiging van hun werkgever worden overgeplaatst (zgn. *intra-corporate transferees*). Voor elke categorie dienstverlener gelden specifieke voorwaarden. Voorbeelden daarvan zijn de eis voor een universitaire of gelijkwaardig diploma, een minimum aantal jaar werkervaring en een maximale verblijfs-

duur variërend van een aantal maanden tot drie jaar. Ook blijven nationale en Europese eisen voor (beroeps-)kwalificatie en -licenties onverminderd van toepassing, net als Europese en nationale wetgeving over visa, toegang, verblijf, werk en sociale zekerheid.

Parallel aan de EU-handelsovereenkomst hebben de EU en India op 26 januari jl. een Memorandum van Overeenstemming (*Memorandum of Understanding*, MoU) op het gebied van mobiliteit gesloten. Dit MoU staat los van de EU-India handelsovereenkomst en betreft een niet-juridisch bindend kader met afspraken over onderwerpen die zowel irreguliere migratie als reguliere migratie raken. Daarmee bevat het MoU voornamelijk intentieverklaringen en blijven nationale competenties op het gebied van arbeidsmarkttoegang en toelating onverminderd gelden. Uw Kamer heeft recent een kabinetsappreciatie van dit MoU ontvangen.¹

Vraag 2

Hoeveel extra migratie vanuit India verwacht u als gevolg van dit akkoord, uitgesplitst naar tijdelijke en langdurige verblijven? Is hiervoor een impactanalyse uitgevoerd en zo ja, kan deze met de Kamer worden gedeeld?

Antwoord 2

Zoals aangegeven in antwoord op vraag 1 zien afspraken in EU-handelsovereenkomsten over het verkeer van dienstverleners op bepaalde categorieën dienstverleners die enkel en alleen voor het leveren van een specifieke dienst op tijdelijke basis in de andere verdragspartij verblijven. De Europese Commissie heeft eerder een *sustainability impact assessment* uitgevoerd, dat o.a. nader ingaat op de verwachte economische effecten van het akkoord op dienstenhandel.² Dit onderzoek geeft geen analyse van migratiestromen tussen de EU en India.

Vraag 3

In hoeverre behoudt Nederland volledige zeggenschap over toelating, verblijf en uitzetting van Indiase burgers nu mobiliteitsafspraken op EU-niveau worden gemaakt?

Antwoord 3

De finale teksten van de EU-India handelsovereenkomst zijn nog niet beschikbaar, maar in algemene zin geldt dat dienstverleners die op basis van een EU-handelsovereenkomst een dienst aan een consument in de EU leveren op tijdelijke basis en alleen voor het aanbieden van die dienst in de EU verblijven. Verdragspartijen bij een EU-handelsovereenkomst behouden bovendien beleidsruimte om maatregelen te treffen ter regulering van de toegang van personen tot en van hun tijdelijke verblijf op Europees grondgebied. Daartoe behoren ook maatregelen die nodig zijn voor het beschermen van de integriteit van landsgrenzen en het verzekeren van een ordelijk verkeer van personen over die grenzen.

Vraag 4

Klopt het dat het akkoord voorziet in versoepelde toegang voor Indiase hoogopgeleide professionals en dienstverleners? Hoe wordt voorkomen dat deze regeling in de praktijk leidt tot verdringing op de Nederlandse arbeidsmarkt?

Antwoord 4

Zoals hierboven uiteengezet zijn de finale teksten van de EU-India handelsovereenkomst nog niet beschikbaar. In algemene zin geldt dat dienstverleners die op basis van een EU-handelsovereenkomst een dienst aan een consument of eindgebruiker in de andere verdragspartij leveren op tijdelijke basis en alleen voor het aanbieden van de betreffende dienst in de andere verdragspartij verblijven. Daarbij blijven zij in dienst van een werkgever in het thuisland of opereren zij als een, in het thuisland gevestigde, zelfstandige. Het gaat derhalve om hooggekwalificeerde arbeid die tijdelijk wordt verricht in

¹ Kamerstuk 32 317, nr. 989

² <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/809883ba-4c8d-42a8-b06e-fb988861e55f/details?download=true>

specifieke sectoren, zodat het risico op verdringing op de Nederlandse arbeidsmarkt minimaal is. Daar komt bij dat Nederlandse dienstverleners op hun beurt betere toegang krijgen tot de Indiase dienstenmarkt.

Vraag 5

Hoe wordt voorkomen dat deze regeling in de praktijk zal leiden tot druk op de salarissen van Nederlandse arbeidskrachten?

Antwoord 5

Zoals het antwoord op vraag 4 uiteenzet is het niet zo dat dienstverleners die op basis van een EU-handelsovereenkomst hun dienst in de andere verdragspartij aanbieden de arbeidsmarkt van dat land betreden. Ook blijven alle toepasselijke Europese en nationale wetgeving over toegang, verblijf, sociale zekerheid en werk, waaronder regels over minimumlonen, onverminderd van toepassing.

Vraag 6

Welke waarborgen zijn opgenomen om misbruik van tijdelijke visa (zoals overstaying of schijnzelfstandigheid) door Indiase arbeidsmigranten te voorkomen?

Antwoord 6

Zoals in voorgaande antwoorden uiteengezet gelden afspraken in EU-handelsovereenkomsten voor specifieke categorieën hooggekwalificeerde dienstverleners die op tijdelijke basis en alleen voor het aanbieden van een bepaalde dienst in de EU verblijven. Deze afspraken laten toepasselijke visaregels onverminderd van toepassing en beletten EU-lidstaten niet om maatregelen te treffen ter bescherming van de integriteit van hun landsgrenzen of ter regulering van een gecontroleerd verkeer van personen over die grenzen.

Vraag 7

Hoe verhoudt de verruiming van mobiliteit voor Indiase studenten en professionals zich tot de huidige druk op huisvesting, onderwijs en publieke voorzieningen in Nederland?

Antwoord 7

Zoals in voorgaande antwoorden omschreven geldt in zijn algemeenheid dat afspraken in EU-handelsovereenkomsten alleen toezien op specifieke hooggekwalificeerde categorieën dienstverleners die op tijdelijke basis en enkel voor het aanbieden van een specifieke dienst in de andere verdragspartij verblijven. Afspraken over mobiliteit van studenten vallen doorgaans buiten de reikwijdte van EU-handelsovereenkomsten. Daarbij behouden EU-lidstaten beleidsruimte om maatregelen toe te passen om de toegang tot en het tijdelijke verblijf van buitenlandse dienstverleners op hun grondgebied te reguleren.

Vraag 8

Bent u bereid om per sector en per lidstaat plafonds te hanteren voor het aantal Indiase professionals dat via dit akkoord toegang krijgt, of wordt dit volledig aan de markt overgelaten?

Antwoord 8

Zoals in voorgaande antwoorden omschreven geldt in algemene zin dat afspraken over het tijdelijke verkeer van hooggekwalificeerde dienstverleners in EU-handelsakkoorden alleen voor specifieke categorieën dienstverleners gelden. Daarbij gaat het om afspraken voor het leveren van een dienst op tijdelijke basis. De mogelijkheden voor professionals om hier tijdelijk te verblijven met het oog op het aanbieden van bepaalde diensten zijn dus reeds op verschillende manieren ingeperkt. Het hanteren van een plafond is volgens het kabinet derhalve nu niet aan de orde. Nadat de Europese Commissie de definitieve teksten ter besluitvorming aan de Raad heeft voorgelegd zult u een volledige kabinetsappreciatie van de EU-India handelsovereenkomst ontvangen.

Vraag 9

In hoeverre kunnen gezinsleden van Indiase werknemers meereizen naar Nederland en welke gevolgen heeft dit voor gezinsmigratie op de middellange termijn?

Antwoord 9

Zoals hierboven uiteengezet zijn de definitieve teksten van de EU-India handelsovereenkomst nog niet publiekelijk beschikbaar, maar geldt in algemene zin dat afspraken over het tijdelijke verkeer van personen in EU-handelsovereenkomsten alleen van toepassing zijn op specifieke hooggekwalificeerde categorieën dienstverleners die voor de levering van een specifieke dienst tijdelijk in de andere verdragspartij verblijven. Daarbij behouden EU-lidstaten, waaronder Nederland, beleidsruimte om maatregelen te treffen ter bescherming van de integriteit van landsgrenzen en het verzekeren van een ordelijk verkeer van personen over die grenzen.

Vraag 10

Hoe wordt geborgd dat dit akkoord geen precedent schept voor vergelijkbare mobiliteitsafspraken met andere landen, wat kan leiden tot een structurele toename van arbeids- en studiemigratie naar de EU?

Antwoord 10

Afspraken over personen die hun diensten op tijdelijke basis in de andere verdragspartij willen aanbieden zijn een gebruikelijk onderdeel van EU-handelsovereenkomsten. Dergelijke afspraken zijn bijvoorbeeld opgenomen in de recente handelsakkoorden met Canada, Zuid-Korea, Japan, Vietnam, Nieuw-Zeeland, Mexico, de Mercosur-landen en het Verenigd Koninkrijk. Het gaat bij deze afspraken niet om permanente vestiging van buitenlandse dienstverleners in de EU, maar alleen om het tijdelijk aanbieden van een specifieke dienst waarvoor de aanwezigheid van de dienstverlener in de andere verdragspartij nodig is.

Vraag 11

Welke mogelijkheden heeft Nederland om zich (tijdelijk of structureel) te onttrekken aan onderdelen van het mobiliteitskader indien de maatschappelijke gevolgen groter blijken dan voorzien?

Antwoord 11

Zoals voorgaande antwoorden uiteenzetten zien afspraken in EU-handelsakkoorden op specifieke categorieën hooggekwalificeerde dienstverleners die alleen op tijdelijke basis hun dienst in de andere verdragspartij leveren. Daarnaast behouden EU-lidstaten, waaronder Nederland, beleidsruimte om maatregelen te treffen ter regulering van de toegang en het (tijdelijk) verblijf van dienstverleners uit de andere verdragspartij.

Voor wat betreft het Memorandum van Overeenstemming dat de Europese Commissie met India heeft gesloten geldt dat het om een niet juridisch bindend afsprakenkader gaat. Dat betekent dat de huidige, nationale competenties op het gebied van bijvoorbeeld toelating in stand blijven en dat Nederland dus ook zelf bepaalt hoe het invulling geeft aan de afspraken die zijn gemaakt.

Vraag 12

Bent u het ermee eens dat handelsakkoorden primair economisch van aard zouden moeten zijn en niet via de achterdeur moeten leiden tot verruiming van immigratiebeleid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Ja, dat is het kabinet met u eens. Afspraken over (diensten)handel dienen een wederzijds economisch belang en staan los van migratiebeleid. Diensten spelen een steeds grotere economische rol in grensoverschrijdende handel. Zo was de dienstensector in 2024 goed voor ruim driekwart van de Nederlandse economie en verdiende Nederland in 2023 15,7% van zijn BBP met de

export van diensten.³ Ook internationaal groeit de economische omvang van de wereldwijde dienstenhandel: diensten zijn inmiddels goed voor een vijfde van de mondiale exportverdiensten.⁴ Voorspelbare internationale afspraken over grensoverschrijdende dienstenhandel vormen daarmee een belangrijk onderdeel van commerciële betekenisvolle EU-handelsovereenkomsten. Het is dan ook gebruikelijk dat de EU afspraken over grensoverschrijdende dienstenhandel in handelsakkoorden met derde landen maakt, waaronder over het tijdelijke verkeer van dienstverleners.

Vraag 13

Op welke manier wordt de Kamer betrokken bij toekomstige besluiten over de verdere uitwerking van mobiliteitsafspraken binnen het EU-India kader?

Antwoord 13

Zoals aangegeven in antwoord op vraag 1 heeft uw Kamer reeds een appreciatie van de EU-India Memorandum van Overeenstemming ontvangen en zal de Kamer voorafgaand aan besluitvorming in de Raad over de definitieve teksten van de EU-India handelsovereenkomst een beschrijving van de inhoud met bijbehorende kabinetsappreciatie ontvangen. Daarmee wordt uw Kamer in staat gesteld hierover desgewenst in debat te gaan met het kabinet, alvorens het kabinet een definitief standpunt inneemt bij de besluitvorming binnen de EU.

Vraag 14

Kunt u deze vragen afzonderlijk, compleet en binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoorden?

Antwoord 14

Deze vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/48/dienstensector-goed-voor-ruim-drie-kwart-van-de-nederlandse-economie>; <https://longreads.cbs.nl/dutch-trade-in-facts-and-figures-2025/international-trade-in-services/>

⁴ <https://longreads.cbs.nl/dutch-trade-in-facts-and-figures-2025/international-trade-in-services/>